

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33835
Nom	Llenguatges documentals
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1007 - Grau d'Informació i Documentació	Facultat de Geografia i Història	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1007 - Grau d'Informació i Documentació	5 - Representación y recuperación de la información	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
RICAU GONZALEZ, FRANCISCO JAVIER	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

Al llarg dels últims anys s'ha multiplicat la producció documental i s'han diversificat els canals a través dels quals s'accedeix a la mateixa. Els llenguatges documentals descriuen els continguts dels documents i faciliten la intermediació entre els usuaris i els documents, complint, per tant, un paper essencial en els Sistemes de Recuperació d'Informació (SRI). Existeixen diferents tipus de llenguatges documentals en funció del control exercit sobre el vocabulari, la coordinació dels termes y la seua estructura. Els continguts abordats en la assignatura Llenguatges Documentals constitueixen un dels eixos vertebradors del Grau d'Informació i Documentació, ja que fonamenten el procés informatiu documental i estan en la base de matèries com ara la catalogació i descripció bibliogràfica i arxivística, les tècniques d'indexació i resum o els sistemes de recuperació d'informació, entre d'altres.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1007 - Grau d'Informació i Documentació

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi aplicada a la gestió i l'organització de la informació.
- Capacitat d'organització i planificació del treball.
- Comunicació oral i escrita en la llengua nativa.
- Coneixement d'una llengua estrangera.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Resolució de problemes.
- Presa de decisions.
- Raonament crític en l'anàlisi i la valoració d'alternatives.
- Competències per a la gestió de col·leccions i fons d'arxiu, en qualsevol format, establint les polítiques i participant en el procés de selecció, adquisició, descripció i difusió d'aquestes col·leccions, així com en els processos de preservació, conservació i tractament físic d'aquests materials.
- Capacitat per a analitzar i indexar el contingut dels documents d'acord amb el llenguatge documental adoptat i organitzar aquesta informació utilitzant els mitjans tecnològics disponibles per a l'anàlisi, emmagatzematge i recuperació d'aquesta informació.
- Capacitat per a la creació i l'aplicació de llenguatges documentals en sistemes d'informació.
- Utilitzar i posar en pràctica mètodes, tècniques i eines informàtiques (maquinari o programari) per al disseny, implantació, desenvolupament i explotació de sistemes d'informació.
- Comprendre, dissenyar i aplicar models de representació de dades i d'informació i mecanismes d'extracció i explotació de dades i de recuperació d'informació.
- Conèixer, utilitzar i aplicar les tecnologies de la informació i les comunicacions aplicades a l'emmagatzematge, ús, gestió, manipulació, distribució i explotació de dades, informació i coneixement.
- Conèixer, utilitzar i aplicar les eines informàtiques i de telecomunicacions que donen suport al desenvolupament del conjunt de competències que s'han d'adquirir en el procés de formació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els objectius que es pretén que l'alumne puga aconseguir amb l'assignatura son els següents:

1. Comprendre el concepte i el paper desenvolupat per els llenguatges documentals en el procés informatiu i documental.
2. Conèixer els conceptes bàsics relacionats amb la semàntica documental.
3. Identificar les característiques definitòries dels principals tipus de llenguatges documentals.
4. Saber construir i gestionar llenguatges documentals com ara classificacions i tesaurus.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El llenguatge documental.

Cadena documental o procés documental
Llenguatges documentals. Concepte i objectius
Tipologia dels llenguatges documentals
Criteris de classificació dels llenguatges documentals

2. El llenguatge natural com a llenguatge documental.

Introducció al llenguatge natural
Llenguatges documentals lliures
Descriptors lliures
Paraules clau
Indexació social

3. Les llistes d'encapçalaments de matèries.

Llistes d'encapçalaments de matèries. Oríge i definició
Xarxes de referències
Encapçalaments de matèries. Subencapçalaments
Assignació d'encapçalaments.
Models de llista d'encapçalaments de matèries

4. Les classificacions.

Sistemes de classificació. Definició i tipologies
Sistemes de classificació documentals
Taxonomies Utilització al WWW
Construcció dun sistema de classificació propi
La Classificació Decimal Universal (CDU)

5. Els tesaures.

Tesaures. Definició i característiques
Estructura dels tesaures
Formes de presentació dels tesaures
Procés de construcció i utilització dels tesaures
Evaluació dels tesaures
Tesaures e interoperabilitat
Tesaures i ontologies

6. Llenguatges documentals i Processament del Llenguatge Natural (PLN)

Intel·ligència Artificial, Machine Learning i Deep Learning
PLN. Definició i característiques principals
PLN. Aplicacions actuals i futures
PLN. Proceés o tasques habituals per al preprocessament de text
PLN. Algoritmes més utilitzats per a l'anàlisi de text
Serveis web (API) per a PLN

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula informàtica	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura Llenguatges documentals combinarà les classes magistrals en les quals es desenvoluparan els continguts teòrics que integren el temari amb pràctiques individuals on es plantejaran exercicis aplicats per a la seua resolució i entrega a classe.

Els alumnes disposaran de tres hores de tutories presencials setmanals, a les que poden acudir per tal d'aclarir qualsevol qüestió referida a l'assignatura. També es pot fer ús del sistema de tutories virtuals.

AVALUACIÓ

1. Prova escrita: Es realitzarà un examen final escrit, que suposarà el 50% de la qualificació. Serà necessari obtenir una qualificació mínima de 5 en la nota de l'examen per a aprovar l'assignatura.
2. Treball pràctic: Consisteix en una sèrie d'activitats pràctiques sobre la matèria, de forma individual o en grup. Aquest treball pràctic representa un 50 % de la nota final i s'aprova amb la realització de totes les activitats proposades i la realització correcta del 50% d'elles.

Per a superar l'assignatura és necessari aprovar cada part amb el 50% del total de la puntuació.

La composició de la nota final es resol del següent mode:

Prova escrita	50%
Treball pràctic	50%
TOTAL	100 %

La qualificació de les pràctiques individuals i del treball en equip forma part d'una avaluació contínua, es mantindran per a la segona convocatòria i en cap cas seran recuperables. Tanmateix, no es qualificaran les activitats entregades fora de termini; i es qualificarà amb un zero les activitats amb continguts plagats.

Aquest sistema d'avaluació parteix de la premissa que la docència a la Universitat de València és, per definició, una docència presencial. Llavors, l'alumne ha de tindre present que l'assistència, tant a les classes teòriques com a aquelles de caràcter pràctic, és fonamental per a un adequat seguiment dels continguts de l'assignatura. Així mateix, l'alumne/a ha de ser conscient de la possibilitat d'una matrícula a temps parcial, quan no siga possible assistir a la totalitat de les assignatures que componen un curs complet (60 crèdits). Amb tot, s'establirà la possibilitat, en els casos degudament justificats i només per a aquells alumnes que ho sol·liciten, de ser avaluat sense que siga necessari assistir a la totalitat o a part de les classes. En aquests casos, l'alumne haurà de procedir de la següent manera:

- A l'inici del curs, cal que comuniqui al professor responsable de l'assignatura la incidència per la qual no pot assistir a classe, que haurà de justificar adequadament de manera documental.
- Havent analitzat la situació, el professor responsable decidirà la possibilitat d'avaluació sense assistència total o parcial a les classes de l'assignatura.
- Els alumnes que es troben en aquesta situació hauran de presentar, per a ser avaluats, la totalitat dels treballs requerits pel professor (no necessàriament idèntics als requerits durant el curs). A més a més, podran ser cridats a defensar-los oralment davant del professor, així com també realitzaran una prova de coneixements adquirits. El pes dels treballs en la qualificació final serà d'un 50% mentre que el 50% restant correspondrà a la prova de coneixements.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Currás, Emilia (2005). Ontologías, taxonomía y tesauros: Manual de construcción y uso. 3ª ed. Gijón: Trea.
- Gil Urdiciain, Blanca (2004). Manual de lenguajes documentales. 2ª ed. Gijón: Trea.
- Maniez, Jacques (1992). Los lenguajes documentales y de clasificación: Concepción, construcción y utilización en los sistemas documentales. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- Pinto Molina, (1997). Manual de clasificación documental. Madrid: Síntesis.
- Lancaster, Frederick (2002). El control del vocabulario en la recuperación de información. Valencia: Universitat de València

Complementàries

- Norma UNE 50106:1990. Documentación. Directrices para el establecimiento y desarrollo de tesauros monolingües. Madrid: Aenor.
- Moreiro González, José Antonio (2004). El contenido de los documentos textuales: su análisis y representación mediante el lenguaje natural. Gijón: Trea
- Pinto Molina, María, García Marco, Francisco Javier, Agustín Lacruz, María del Carmen (2002). Indización y resumen de documentos digitales y multimedia: técnicas y procedimientos. Gijón: Trea.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA SEMIPRESENCIAL

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

Les classes teòriques es desenvoluparan de forma no presencial i les classes pràctiques tindran una presencialitat del 100%. Algunes pràctiques, per tindre una duració de més d'una sessió i no requerir presencialitat a les aules d'informàtica, es planificaran per a la seua impartició en línia. La planificació de la docència s'especificarà a principi del quadrimestre.

3. Metodologia docent

Classes teòriques online a través de les plataformes Blackboard Collaborate o Teams que es podran complementar-se amb diferents tipus de materials i activitats en l'Aula Virtual.

Classes pràctiques presencials. Es planificaran algunes classes pràctiques online.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professor. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible cap accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

4. Avaluació

Es mantenen els criteris d'avaluació fixats a la guia docent.

Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

5. Referències bibliogràfiques

Es manté la bibliografia recomanada a la Guia Docent, que es complementa amb bibliografia específica per a cada tema teòric. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.